KUNTALIITTO | Kommun-förbundet

Julkisen talouden suunnitelma 2027-2030

Sivistysvaliokunta 12.5.2026

Sami Niemi, Kuntaliitto

Nostot kuntatalouden kehitysarviosta keväällä 2026

Epävarmuus ja eriytyminen varjostavat kuntataloutta

- Kuntatalouden tilanne heikkenee vuonna 2025
- Kuntien taloustilanteet vaihtelevat voimakkaasti, ja kuntakentässä on nähtävissä sekä taloudellista että toiminnallista eriytymistä.
- Kuntatalouden tulojen ja menojen välinen epätasapaino edellyttää tasapainottamistoimien jatkamista.

Painelaskelman perusteella taloustilanne heikkenee vuonna 2027, mutta kohenee vuosina 2028-2030

- Toiminnan ja investointien rahavirta heikkenee kaikissa kuntakokoryhmissä vielä vuonna 2027 mutta paranee vuosina 2028–2030.
- Vuonna 2026 negatiivisen vuosikatteen kuntia on arvion mukaan 11
- Negatiivisen vuosikatteen kuntien lukumäärän odotetaan kuitenkin kasvavan erityisesti vuosina 2027, 2028 ja 2029

Lähde: Kuntaliitto (Mehtonen), Kuntatalousohjelma kevät 2026

Kuntatalouden ennuste edelleen synkkä

Toiminnan ja investointien rahavirta pysyy alijäämäisenä

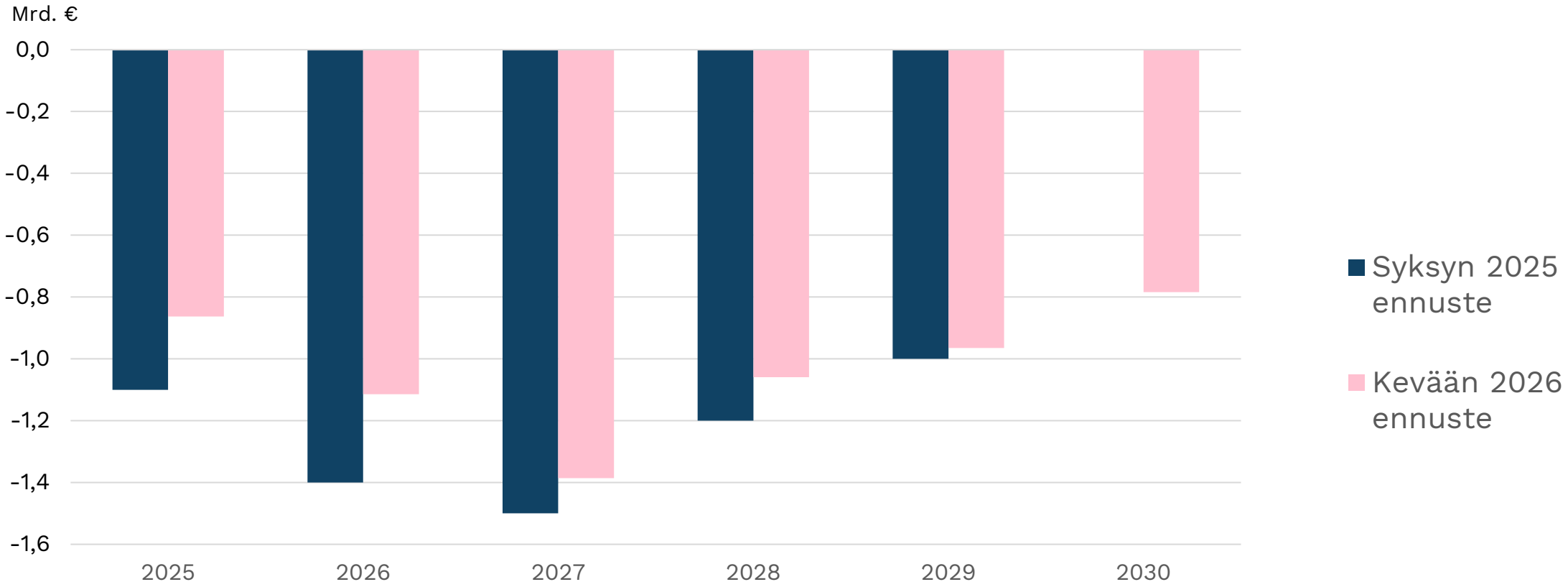

Toiminnan ja investointien rahavirta = tulorahoitus – investoinnit
Toiminnan ja investointien rahavirta kuvaa kuinka paljon rahavirrasta jää nettoantolainaukseen, lainojen lyhennyksiin ja kassan vahvistamiseen.

Päivitetty: 3.5.2026/Mehtonen
Lähde: vuosi 2025 Valtiokonttori, vuosien arviot 2026-2030 VM

Julkisen talouden suunnitelma sivistystoimen näkökulmasta

- Taloudellinen liikkumavara tiukentuu kunnissa, mikä vaikuttaa myös sivistyspalveluiden järjestämiseen
- Peruspalveluiden valtionosuuden vaikutukset sekä suoria että välillisiä sivistystoimen talouteen
  - n. 3/4 kuntien menoista kohdentuu sivistyspalveluihin, jolloin valtionosuuksien leikkaukset kohdistuvat myös lakisääteisten palveluiden järjestämiseen
  - Perusopetuksen lisäpanostus 200 miljoonaa toi mukanaan velvoitteita, samaan aikaan peruspalveluiden rahoitusta on leikattu lähes vastaavasti.
- Lapsimäärän väheneminen ei näy suoraan palvelutarpeessa
  - Palveluissa edelleen lisääntyvää kysyntää (etenkin varhaiskasvatus)
  - Palveluverkot
  - Lainsäädännön velvoitteet
  - Alueellinen eriytyminen
  - Henkilöstömitoitukset

Lopuksi

- Positiivista, että toisen asteen koulutukseen ei ole tulossa näkyviä leikkauksia – kuntien yleinen taloudellinen tilanne haastaa kuitenkin näitäkin palveluita
- Vapaa-ajan palveluissa julkisen talouden suunnitelmalla vaikutuksia etenkin liikunnan ja nuorisotyön määrärahoihin ja palveluiden järjestämiseen

Kuntaliitto korostaa, että kuntien eriytyviä tilanteita voidaan ratkaista yhteistyön edistämisen lisäksi joustavoittamalla lainsäädäntöä

Sami Niemi
Erityisasiantuntija
Suomen Kuntaliitto ry
p. 050 589 9187
sami.niemi@kuntaliitto.fi
@namisiemi

CC BY ND

www.kuntaliitto.fi
www.kommunforbundet.fi